

ADJ VESÉT, HOGY ÉLETET ADHASS!

– Nemzetközi Vese Világnap: 2012. március 8. –

Jelenleg az európai népesség legalább egytizede érintett a vese valamilyen problémájában, miközben az érintettek nagyobbik része egyáltalán nem tud problémája létezéséről. Magyarországon is legalább 500 ezer ember érint a probléma, amire a szervezők számos módon hívják fel a figyelmet, így például több hazai nagyváros bevásárlóközpontjaiban szervezett vese adományozással is.

A Nemzetközi Nephrologiai Társaság (International Society of Nephrology (ISN)) és a Vesealapítványok Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Kidney Foundations (IFKF)) magyar kezdeményezésre minden év márciusának második csütörtökét a Vese Világnapjának nyilvánította.

A Vese Világnapra 2012-ben immár hetedik alkalommal kerül sor, ezúttal március 8-án. A 6 kontinens több mint 100 országában megtartott világnap ez évi központi üzenete: „Adj vesét, hogy életet adhass”.

A Vese Világnap célja, hogy felhívja a figyelmet vesénk központi szerepére általános egészségünk szempontjából, és hogy világszerte csökkentse a vesebetegségek és a hozzá társuló szövődmények gyakoriságát, súlyosságát.

A vesék bonyolult és csodálatos szervek, számos biológiai funkciójuk van. Elsődleges feladatuk a testfolyadékok egyensúlyban tartása, anyagcseretermékeket és ásványi anyagokat szűrnék ki a vérből, melyeket vízzel, a vizelettel kiürítenek. A vesék számos ásványi anyag így a nátrium és a kálium vérszintjét is szabályozzák, emellett a vérnyomás szabályozásában, a vörösvérsejtek képzésében és az egészséges csontozat megőrzésében is részt vesznek. A vesék durván ököl nagyságúak, és a hasüreg mélyén, a bordák alatt helyezkednek el.

A felnőtt lakosság 5-10 százalékának van valamilyen formában vesebetegsége, és minden évben emberek milliói halnak meg a krónikus vesebetegséghez társuló szív-, és érrendszeri betegségekben.

A hajlamosító és a kockázati tényezők korai felismerésével megelőzhető a krónikus veseelégtelenség – így csökkenthetőek az egyéb szövődmények, és drámaian csökkenthető a szív- és érrendszeri betegségekből adódó halálozás, illetve a rokkantság növekvő terhe.

A krónikus vesebetegséghez számos kórállapot vezethet, így a gyulladós betegségek, fertőzések, a vese és a húgyutak elzáródása, valamint olyan öröklődő elváltozások, mint pl. a

polycisztás vesebetegség. Ám napjainkban mind a fejlett, mind a fejlődő világban **a krónikus vesebetegség legáltalánosabb oka, különösen idős betegekben, az elhízás, a cukorbetegség és a magasvérnyomás-betegség**, ami szív- és érrendszeri szövődmények kialakulására is hajlamosít.

A fel nem ismert krónikus vesebetegség egyik következménye, hogy a veseműködés folyamatos csökkenése veseelégtelenséghez vezet, ami vesepótló kezelést, dialízist, illetve veseátültetést tehet szükségessé.

A vesebetegségek általában lassan alakulnak ki és az észlelhető komolyabb panaszok, tünetek csak jóval később jelentkeznek, sokszor akkor, amikor a betegnek már veseelégtelensége van és vesepótló (dialízis) kezelésre szorul. A vesepótló terápia a beteg részéről komoly életmódbeli változtatásokat igényel és az egészségügyi ellátó rendszer számára is rendkívül költséges. A rutin vizelet-, vér- és vérnyomás-vizsgálat azonosítani tudja a vesebetegség nagyon korai jeleit. Az ehhez szükséges laboratóriumi tesztek kis mennyiségű vér, illetve vizelet mintákból végzik.

A krónikus vesebetegség korai kimutatása és kezelése nem csak lelassíthatja vagy megállíthatja a veseműködés további romlását, a végstádiumú vesebetegség kialakulását, de jelentősen csökkenti a társuló szív-, és érrendszeri betegségek megnövekedett előfordulását, ami világszerte a korai halál leggyakoribb oka.

Amennyiben a végállapotú veseelégtelenség bekövetkezett, a betegek életét a vesepótló kezelés biztosítja. Ez lehet művi vértisztítás (művese kezelés ill. hasúri dialízis), de az arra alkalmas betegek részére az ideális megoldást mind egészségügyi, mind a társadalomba való visszailleszkedés szempontjából a veseátültetés jelenti.

A **vesetranszplantáció** sebészeti beavatkozás, mely során egy egészséges vesét ültetnek a páciens testébe. A beültetett vese átveszi a károsodott vesék munkáját, a beteg pedig már nem szorul dialízisre. A műtét során az új vesét a sebész az alhasba helyezi, és rekonstruálja az artériákat és vénákat a vér tisztításának folyamatához. Sok átültetett vese halott emberektől származik, néhány pedig élő donortól, akik megfelelő élettani egyezéssel rendelkeznek a beteggel.

Magyarországon a transzplantációhoz kapcsolódó szabályozás jó és korszerű, megfelelőem biztosítja a lehetőséget a vesék felhasználásához. Mindezek ellenére az új vesére való várakozás hosszú lehet, pedig létezik egy másik, talán kevésbé ismert megoldás: az **élődonoros veseátültetés**.

Ennek során a beültetésre kerülő vesét erre alkalmas élő személyből – legtöbbször az átültetésre váró rokonából – veszik ki, és ezt a szervet ültetik be az átültetésre váró személy testébe. Szakmai szempontból ez a fajta beavatkozás számít az ideálisnak, az érintett életkilátásai ilyen esetben a legjobbak. A módszer szerencsére Magyarországon is terjedőben van az évi 5-10 eset után 2011-ben már közel 50 ilyen beavatkozást végeztek hazánkban.

A Vese Világnap alkalmából a tudományos és népszerű ismeretterjesztés mellett egy látványos akcióval is felhívják a figyelmet a vesékre. Ennek során az ország nagyvárosaiban –

Szolnok, Pécs, Budapest, Szeged, Miskolc – mindennap más-más városban, a helyi bevásárlóközpontokban 10 és 17,30 óra között **olyan installációk készülnek, melyeken az érdeklődők – az idei világnap szlogenjének megfelelően – „veséket ajánlhatnak fel”**. A fővárosban március 8-án, a Duna Plázában látható figyelemfelhívást – mint ahogy az összes többi helyszínen – a plázákban osztott szórólapokkal egészítik ki a szervezők.

További világnapi programok és információk: <http://www.nephrologia.hu/vilagnap>

TUDTA ÖN, HOGY...?

a vesék nap mint nap pontosan szabályozzák testünk só- és vízmennyiségét, ezáltal a vérnyomást? A vesékben levő vesetestecskék érhálózatán keresztül naponta 180 liter elsődleges vizelet és ennek megfelelő só és egyéb ásványi anyag szűrődik át, melyet a kapcsolódó gyűjtőcsatornák több mint 99%-ban visszaszívznak. Ennek a hatalmas anyagmennyiségnek a mozgatása óriási energiaigénnyel jár. A szív által kilökött vérmennyiség mintegy ötöde a veséket látja el. A vesék ezért igen érzékenyek a vérnyomás-ingadozásra, a vérellátási zavarokra.

További sajtóinformáció:

VM.komm Kommunikációs Tanácsadó Iroda

Nagy Ákos

Telefon/fax: (1) 350-6951, mobil: 20/417-2570,

e-mail: nagy.akos@vmkomm.hu